

شناسایی عوامل مرتبط با استفاده از سرویس مدرسه به عنوان شیوه سفر دانش آموزان دبستانی (مطالعه موردی شهر رشت)

میلاد مهدی زاده^۱، امیررضا ممدوحی^۲، محسن فلاح زواره^۳

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل، دانشکده عمران و محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
- ۲- استادیار گروه مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل، دانشکده عمران و محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
- ۳- دانشجوی دکتری راه و ترابری، دانشکده عمران و محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

armamdoohi@yahoo.com

خلاصه

در حالی که تاکنون پژوهش‌های زیادی بر تحلیل انتخاب شیوه سفر با اهداف مختلف انجام شده است، تمرکز اکثر آنها بر رفتار تصمیم‌گیری بزرگسالان بوده و انتخاب شیوه سفر کودکان (به‌ویژه با اهداف آموزشی) بسیار کمتر مورد توجه بوده است. هدف از پژوهش حاضر، تحلیل و شناسایی ارتباط بین استفاده از سرویس مدرسه توسط کودکان دبستانی و عوامل اقتصادی-اجتماعی خانوار است. این تحقیق از طریق تحلیل ۲۹۰ پرسشنامه طراحی و توزیع شده در میان والدین دانش‌آموزان پایه‌های اول تا سوم ابتدایی در چهار مدرسه دخترانه و پسرانه دولتی و غیردولتی در اردیبهشت ۱۳۹۲ در شهر رشت انجام شده است. نتایج تحلیل واریانس چند متغیره نشان می‌دهد که تعداد خودروی شخصی خانوار ($p < .01$)، سطح درآمد خانوار ($p < .05$)، میزان ورزش والدین در هفته ($p < .05$)، زمان پیاده‌روی درک‌شده توسط والدین از خانه تا مدرسه ($p < .001$) و جنسیت دانش‌آموز ($p < .01$) با انتخاب سرویس مدرسه، پیاده‌روی و خودروی خانواده توسط والدین برای استفاده کودکان ارتباط معناداری دارد.

کلمات کلیدی: سفر تحصیلی دانش‌آموزان دبستانی، شیوه سفر، سرویس مدرسه، متغیرهای اقتصادی-اجتماعی

۱. مقدمه

اگرچه پژوهش بر سفرهای تحصیلی نسبت به سفرهای شغلی کمتر توسعه یافته است، این موضوع به معنی اهمیت کمتر این سفرها نیست. تحلیل سفرهای تحصیلی از جنبه‌های گوناگون مورد توجه است. در بیشتر کشورهای توسعه یافته، کاهش پیاده‌روی کودکان به مدارس نکته‌ای منفی تلقی می‌شود، چرا که این موضوع عمدتاً تراکم بیشتر ترافیک به‌خصوص در معابر منتهی به مدارس را در ساعات شروع و پایان کار مدارس در پی دارد. از طرف دیگر، سفر مستقل کودکان (به شکل پیاده‌روی یا دوچرخه‌سواری) در بهبود درک اجتماعی و سلامت جسمی و روحی کودکان در آینده اثرگذار خواهد بود. به علاوه کاهش پیاده‌روی به مدرسه ممکن است آلودگی هوا در محدوده مدارس را باعث گردد [۱].

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل

^۲ استادیار گروه مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل

^۳ دانشجوی دکتری مهندسی راه و ترابری